

Kartläggning av möjligheter och hinder kring vindkraftsutbyggnad i vissa kommuner i Östergötland och Södermanland

I projektet *Vindkraft Öst IV* ingår en aktivitet om hinder och möjligheter kring nyetablering av vindkraft i Södermanland och Östergötland som vi valt att kalla för hotspot-utredningar. Planen är att åtta kommuner i deltagande län ska ingå i denna aktivitet.

Metodikerna för genomförandet enligt plan har varit att vi först intervjuar privatpersoner, företagare eller bolag som ansökt om bygglov eller om det gäller större parker, samråd, hos kommunerna för uppförande av vindkraftverk, för att ta del av deras erfarenheter kring denna process. Dessa intervjuer skulle därefter följas av diskussioner med kommunala tjänstemän och politiker för att bland annat få information om hur de arbetar med sol- och vindenergi, om de har några vindplaner och hur arbetet gentemot Försvarmakten bedrivs och bör bedrivas framöver.

I praktiken har denna metodik inte följts i alla kommuner beroende på att den faktiska situationen sett olika ut i olika kommuner. I vissa fall har det funnits tjänstemän i kommunerna som har liten, eller ingen, egen erfarenhet att handläggning av dessa ärenden. På grund av generellt få ärenden i vissa kommuner har det då dessutom funnits väldigt få markägare och energibolag att fråga om deras erfarenheter kring myndighetsutövningen. Detta medför att vi fått justera metodiken beroende på vilken kommun som avses och det har då också naturligtvis påverkat den mängd information som vi fått ut från respektive undersökning.

Ett ytterligare syfte med denna aktivitet är att bilda ett ”tvärpolitiskt” nätverk för att få upp energifrågorna högre på den politiska dagordningen, ett syfte som för övrigt finns med i andra aktiviteter i detta projekt, exempelvis genom det stormöte som genomfördes den 11 april 2018 och lokala kommunträffar under februari 2018.

Östergötland

Finspång

I dagsläget har bygglovsansökan för vindkraftverk lämnats in enbart i ett fåtal fall i Finspångs kommun.

I den översiktsplan som antogs 2011 planerades en fördjupad vindkartering utifrån att kommunen tidigare beviljats stöd från Boverket för att göra en översiktlig utredning om vindkraft (2010/2011). En följd av denna utredning var att kommunen nu ville genomföra en fördjupning och om det fanns förutsättningar så ville man göra ett tematiskt tillägg till sin översiktsplan. Detta var första gången frågan lyftes i ett styrdokument. Arbetet har dock inte prioriterats sedan dess då intresset för vindkraftsetableringar inte ökade trots att tillägget i översiktsplanen.

Frågan har dock lyfts in igen i Energiplan 2015. Där finns ett produktionsmål om 5 % förnybar energi i relation till av totala elförbrukningen inom kommungränsen. Detta är bland annat kopplat

till solel, exempelvis på kommunala byggnader. Vad gäller just solenergi så ligger Finspångs kommun på plats 85 i Sverige. Man har också tagit nya initiativ vad gäller vindkraftsplan. Detta beror på Eolus ansökan om bygglov på 3-5 kraftverk i trakterna av Ljusfallshammar och den diskussion som uppstod bland närboende i detta område. Finspångs kommun har begärt att få in kompletterande uppgifter från den sökande avseende ovan nämnda ärende, men detta har inte inkommit till kommunen varför statusen på detta projekt är högst osäkert. Eolus överväger att göra en ny ansökan om högre verk.

Kommunen har nu börjat med en ny process med översiktsplan och man kommer att jobba mer utåtriktat med den efter årsskiftet. Frågan kring vindkraft kommer att bli aktuell igen, men i vilken grad beror troligen på vad som händer på marknaden avseende hur stort det faktiska intresset för investeringar i vindkraft faktiskt är.

Ny energiplan kommer att tas fram 2018.

Intervjuade personer: Två tjänstemän från Bygg- och miljöenheten - Finspångs kommun.

Linköping

I Linköpings kommun jobbar tjänstemännen inte aktivt med vindkraftsfrågor då kommunstyrelsen accepterat försvarsmaktens stoppområde. Detta stoppområde omfattar kommunens hela geografiska yta. Av denna orsak är det heller inte någon aktör som arbetar för etablering av vindkraft i denna geografi.

Intervjuad person: Energi- och klimatrådgivare - Linköpings kommun.

Norrköping

Minst sex vindföretag och markägare har utarbetat nio olika vindprojekt med ansökningar som har lämnats in för beslut till de som har beslutanderätten. Tre färdiga tillstånd finns, men inga verk har av olika anledningar uppförts. Fem har fått negativa beslut av myndigheterna och ett ligger för beslut. Nedan följer sammanfattningar av företagens syn på besluten.

- Kuddby Power har tillstånd att bygga ett kraftverk på 2 MW. Den blev inte uppförd på grund av höga anslutningsavgifter till nätbolaget samt att det fanns ett lokalt motstånd. Istället uppfördes en 0,3 MW stor solcellspark.
- En markägare mitt på Vikbolandet har tillstånd att uppföra två stycken vindkraftverk på 2 MW. Det har ej skett på grund av höga anslutningsavgifter till det lokala nätbolaget.
- Ytterligare en markägare på Vikbolandet, med tillstånd att uppföra två stycken vindkraftverk på 2 MW, har lagt planerna på is då annat har kommit emellan.
- Norr om Bråviken, inom ett område som är utpekat som riksintresse för vindkraft, har bolaget Ramström Vind haft ambitionen att bygga en vindpark. Ansökan kom dock att avslås av först Miljöprövningsdelegationen och sedan efter överklagande också av

Miljödomstolen i Växjö. Hänsyn till fågellivet, bland annat tjäderspel, låg till grund för avslagsbeslutet. Därefter ändrade Ramström Vind sin ansökan och fick tillstånd av kommunen att bygga sex verk som var maximalt 150 meter höga. Detta beslut har dock överklagats av andra aktörer.

- Ramström Vind driver också ett annat projekt på gränsen till Nyköpings kommun. Där har kommunens politiker sagt ja till sex verk med maximalt 150 meters höjd. Andra aktörer har dock överklagat detta beslut till Miljödomstolen och i detta fall har domstolen gått på de överklagandes linje.
- Den ekonomiska föreningen Kolmårdsvind har på öar och halvöar utanför det nedlagde kärnkraftverket Marviken ansökt att få bygga en park på 14 vindkraftverk. Miljödomstolen i Växjö avlog denna ansökan och Miljööverdomstolen gav ej prövningstillstånd. Föreningens ordförande berättar följande. ”Vi trodde verkligen att vi, trots örnböns i närheten, skulle få ja av domstolen. Vår fågelexpert, som arbetat med fågelradar och bland annat gjort stora studier på örnar, ansåg att arten inte hotades av vår park. Dessutom var vi villiga att sätta upp ett varningssystem (Dt-bird) som varnar örnar så att de inte flyger in i snurrorna. Men domstolen var inte villig att samråda och eventuellt ta bort de verk som gränsade till ett mycket stort natur 2000-område. Vi överklagade och trodde verkligen att Miljööverdomstolen skulle ta upp vårt fall och ge oss möjlighet att bygga en mindre park”.
- Kolmårdsvind har också, tillsammans med kommunen lämnat in en ansökan om att få bygga en vindpark på upp till 14 kraftverk i norra delen av Vikbolandet. Trots att kommunen är med i projektet och tidigare tjänstemän har varit med vid flera samråd, så har andra tjänstemän bett om ytterligare utredningar. Projektgruppen (med representanter från bland annat kommunen) beslöt vid sitt sammanträde den 20 september att skriva till Landshövdingen och begära en tidsplan för Länsstyrelsens arbete med parken. Därefter har det från Miljöprövningsdelegationen kommit krav kompletteringar som kommer att lämnas in under december 2017.

Det finns en vindkraftsöversiktsplan för kommunens som visar dess ställningstagande om var det är lämpligt att ha vindkraftverk. Man har delat in kommunen i tre olika färger. Grön färg tillstyrker och där går vindkraft före andra intressen. Gult är utredningsområden och vindkraft har inte automatiskt företräde. Röda områden är svårare, men inte totalstopp. Där finns många andra intressen utöver vindkraft. Utredningar av specifika förhållanden krävs inom alla områden, oavsett färg. Över centrala delen av kommunen har man tagit fram en solkarta, där fastighetsägare kan se hur mycket energi som solceller på taket kan ge. Kommunen ligger på 69 plats vad gäller solceller. Totalt finns det 2,3 MW solceller. Kommunen har tak med solceller på en skola och på ett antal hyreshus. Norrköping Norrevo Fastigheter AB har i sitt underlag till nya byggen krav på att undersöka möjligheten med solceller på nya tak.

Norrköpings kommun påverkas av det 4 mils stoppområde som finns runt flygbasen på Malmen. Utredningsmål finns i översiktsplanen och man ser det inte som omöjligt att upprätta vindkraftverk inom detta område. Prövning måste ske från fall till fall. Kommunen bedriver inget direkt arbete gentemot Försvarmakten i frågan.

Det finns möjligheter att bygga ut i vindkraft. Problematik kring de ansökningar som kommit in är att de ligger nära kustlinjen och utifrån djur och natur kan detta vara problematiskt. Staten är inte alltid samkört vad gäller olika samhällsintressen inom ett och samma område och skulle därför behöva peka ut lite tydligare vad som är mest prioriterat.

Norrköpings kommun tycker att det är positivt med ett nätverk på olika nivåer där exempelvis tillståndsgivande myndighet kan träffa andra kommuner. Det är också ett bra forum för att ta del av ny forskning och praxis på området.

Intervjuade personer: Tre tjänstemän från Byggnads- och miljöskyddsnämnden - Norrköpings kommun; Energi- och klimatrådgivare - Norrköpings kommun; Företagare - Kuddby Power AB; Två markägare som har fått tillstånd att bygga vindkraftverk i kommunen; Styrelsemedlem – Kolmårdsvind; Projektutveckling - Ramström Vind; Styrelsemedlem – Naturskyddsföreningen Norrköping och Energistrateg - Norrköping Norrevo Fastigheter AB.

Söderköping

Söderköping har gjort ett tillägg till översiktsplanen (som ursprungligen togs 2009, men som nyligen har förnyats) där har man valt att undanta alla områden för etablering där det finns en byggnad inom 650 meter. Detta innebär att det bara finns några få områden där vindkraft är möjlig. Dessutom motsätter sig Försvarmakten vindkraft på stora delar av kommunens yta, på grund av närheten till Malmens flygbas.

Vad gäller solceller så ligger kommunen på plats 39 med total installerad effekt på 331 kW.

2011 ansökte Söderköpings vind att få bygga 25 vindkraftverk i Söderköpings och Valdemarsviks kommuner. Detta avslogs av Miljöprövningsdelegationen, men efter överklagande så återförvisades ärendet dit. 2016 fick bolaget rätt att bygga 10 verk, flertalet i södra delen av Söderköpings kommun. Därefter har ornitologer överklagat först till Miljödomstolen och därefter till Miljööverdomstolen, som har givit prövningstillstånd, och där ligger ärendet nu i september 2017. Ägaren till vindparken anser att de orsaker som åberopas i överklagandet inte är relevant då han påpekar att havsörnsstammen ökar markant och den senaste rapporten från Vindval anger att riktlinjerna om att vindkraftverk inte ska upprättas 2 km från bon kan diskuteras. I det aktuella fallet finns dessutom inga bon inom det avståndet.

År 2011 ansökte Påfund om kommunalt tillstånd för att bygga tre vindkraftverk utmed kusten. På grund ekonomi och frågeställningar kring fågelskydd m. m. så stoppades detta projekt.

Intervjuade personer: Planarkitekt - Söderköpings kommun; Energi- och klimatstrateg - Söderköpings kommun; Projektledare - Söderköping Vind och projektledare- Påfund.

Valdemarsvik

I översiktsplanen för kommunen finns ett område som utgör riksintresse för vindkraft. Dock är det enbart några få mindre områden som kan vara aktuellt för etablering av vindkraft då man angivit att verk inte får uppföras närmare än 800 meter till närmaste hus. Vad gäller solenergi så ligger kommunen på plats 17 i landet med 248 kW installerad effekt.

2009 fick Vattenfall bygglov för 7 verk norr om centralorten. De sålde byggrätterna till Åsvedalvind som bland annat på grund av dålig ekonomi ännu ej har byggt parken.

Söderköping vind har försökt att få bygga inom det område som är utpekad som riksintresse för vindkraft, men det avslogs av Miljöprövningsdelegationen. Man hade i samband med ansökan anlitat en arkeolog och en fågelforskare där den senare kommit till slutsatsen att vindparken inte "påtagligt skadar" andra intressen. Trots detta avslogs ansökan. Bolaget skaffade då ytterligare utredningar (som i sak inte tillförde något nytt), minskade parken till hälften och överklagade till Miljödomstolen som sa ja och återförvisade frågan till Miljöprövningsdelegationen med resultatet att myndigheten då godkände ansökan.

Kring Skönerö har ett bolag också ansökt om att få bygga en vindpark. Kommunen har sagt ja till 7 verk, men vill att Länsstyrelsen ska ta ställning till 2 km av en 22 km lång väg från 1600-talet som inte är kulturminnesmärkt. Miljöprövningsdelegationen godkände då 4 verk. Bolaget överklagade och förhandlade med kommunen och bygdeföreningen. De kom då överens om 7 verk med annorlunda tillfartsvägar och nu ligger frågan hos Miljödomstolen.

Intervjuade personer: Planchef - Valdemarsviks kommun och styrelsemedlem - Teravind.

Södermanlands län

Eskilstuna

I juli 2017 fick det norskgädda bolaget Scanergy tillstånd från Miljöprövningsdelegationen att bygga 10 stycken 3,6 MW-verk norr om Hjälmarén i östra delen av Eskilstuna kommun (projekt Duvhällen). Tillståndet avser verk som är maximalt 210 meter höga. Bolaget kontaktade kommunen 2015 för att få reda på deras inställning till möjligheterna att etablera en vindpark i området. Kommunen meddelade då ett antal krav som skulle vara uppfyllda för att möjliggöra en investering. Bolaget såg då till att uppfylla dessa krav och kommunen styrkte då etableringen 2017. Motståndarna till vindkraftsplanerna, som bildade föreningen Duvhällen kringboende, överklagade beslut men domstolen beslutade att föreningen inte har talesrätt eftersom föreningen inte hade bedrivit verksamhet i Sverige under minst tre år. Fallet gick upp till Högsta domstolen som nyligen beslutat att inte meddela prövningstillstånd, vilken innebär att projektörer får klartecken att genomföra vindkraftsplanerna. Scanergy har påpekat ett par utmaningar till projektet:

- Elanslutningen – projektören uppfattar elanslutningen som en hanterbar utmaning. De rapporterade om att egentligen ha två alternativ när det gäller elanslutningen. Det första alternativet är att ansluta mot befintlig 40kV och den andra är att ansluta mot befintlig 130kV. Tillståndet är för 10 st. vindkraftverk, men med teknikutvecklingen som sker, med

ökade dimensioner och effektivare samt större generatorer är det alltid en viss balansakt. Företaget har att förhålla sig till tillståndsgiven totalhöjd och elnätkapacitet, vilket i vissa fall kan innebära att ett mindre antal verk än vad tillståndet anger faktiskt byggs, alternativt är att den allra senaste turbinmodellen inte kan användas, pga. för stora dimensioner.

- Hur elpriset utvecklar sig och prognosticeras spelar också in när det kommer till att få till finansieringen för byggnationen. Projektören arbetar också alljämt att finna en lokal mottagare av planerade avsättningar till en lokal utvecklingsfond. Eftersom projekt Duvhällen har haft en relativt stor opinion mot sig har det gjort det svårt att finna lämpliga mottagare.
- Rent byggnadstekniskt ser projektören inte att det finns väldigt stora utmaningar. Projektet är beläget nära riks-, och länsvägar som underlättar transporter, samt att projektområdet är relativt fritt från utmaningar i terrängen för vägbyggnation etc.

Projektören anser att opinion från närboende alltid är en utmaning. För projektet Duvhällen har projektören upplevt att det spridits mycket felaktig information, både om bolaget, projektet, kommunens agerande och om hur vindkraft generellt påverkar omgivande natur och djurliv. De har också upplevt att processen där samråd sker med Länsstyrelsen i det aktuella länet, men prövningen av MPD i annat län har varit mer omständligt än vanligt i detta projekt. Det har varit svårt att få till en dialog med beslutande MPD angående specifika detaljer i mån begäran som skickats ut, men även att beslutande MPD och Länsstyrelsen i Södermanlands län har haft relativt olika uppfattningar om inventeringsbehov. Projektörens erfarenhet, inte bara från projektet Duvhällen, är att det ofta finns en viss diskrepans mellan aktuellt län och beslutande MPD vilket är något som inte alls bidragit till att miljöprövningarna blivit mer likartade, snarare tvärtom. Projektören påpekade att det är också lätt att tro att handläggningstider ökat i och med att färre MPD är beslutande. Projektören har också upplevt att utredningskraven också har tenderat att öka, t.ex. är det mer eller mindre praxis nu att göra inventering av rovfågel under två säsonger, tidigare krävdes en säsong. Dessutom har de upplevt att kraven i miljöbalken inte har blivit större, men tolkningen har förändrats. Likaså kan man som projektutvecklare se att fokusområdena förändras från Länsstyrelserna, t.ex. under någon period kan landskapsbildsskydd vara ett hett ämne, medans andra perioder handlar det om skydd om rovfåglar.

Projektören anser att det finns bra möjligheter för att ha fler vindkraftsprojekt i regionen och har gett ett par rekommendationer som skulle kunna hjälpa till med detta mål. Projektören framhöll att Eskilstuna kommun tidigt har varit tydliga i sin framtagna vindbruksplan och de har också tidigt gett sin tillstyrkan. Det sistnämnda utgör förutsättningar för att framtida projekt ska fortsätta att starta. Däremot kan det fortfarande vara svårt att finns lämpliga platser där det finns sammanhängande områden som är stora nog, bra förutsättningar att anlägga eller nyttja redan befintliga skogsbilvägar samt kapacitet i elnätet. För att kratta lite för framtida projekt skulle det nog hjälpa med någon sorts kartläggning av anslutningspunkter och kapacitet i elnätet, på regional nivå. För att ett projekt ska kunna bära kostnaden av att bygga nya 130-240kV stationer krävs en viss volym installerad effekt. Bäst är naturligtvis om regionnätstationer redan finns i området.

Projektören lyfte också fram att när de arbetar med screeningar för att hitta nya projekt utgår de från kommunala vindbruksplaner, där man tidigt får en uppfattning om kommunens attityd och

vilja att tidigt tillstyrka, samt om det finns elnätscapacitet och lämpliga anslutningspunkter. Först efter det tas kontakter med markägare.

Kafjärdsslätten nordost om Eskilstuna är en stor jordbruksslätt där företaget Enwind haft ambitionen att få bygga en vindpark på nio stycken 150 meter höga vindkraftverk. Initiativet startade för ca. 10 år sedan och stadsbyggnadsnämnden beviljade också bygglov till etableringen. Byggnationen påbörjades men fick avbrytas på grund av arkeologiska utgrävningar. Ett nytt bygglov beviljades 2016 men överklagades av Länsstyrelsen som gjorde bedömningen att detta inte tillkommit i laga ordning. I augusti samma år beviljade stadsbyggnadsnämnden ett nytt bygglov men stoppades återigen av Länsstyrelsen, denna gång på grund av en ovanlig fågelart som har sin lokalisering ca. en halv kilometer från parken. Bolaget har överklagat detta beslut till Mark- och miljödomstolen.

Eskilstuna är den enda kommun i Södermanland som äger vindkraftverk utanför kommunen. Kommunen äger 4 vindkraftverk med sammanlagd årsproduktion 29–37 GWh som ligger i Sollefteå. Vindkraftverken upphandlades med stöd av upphandlingskonsulter enligt LOU år 2013–2014. Upphandlingsmaterialet togs ungefär ett år att ta fram. Det framhölls att politisk organisation och vilja var avgörande för att genomföra hela processen. Det lyfts fram att både politiken och borttagande av energiskattebefrielsen (1 juli 2016) har varit de största hindren, som anses vara ett riktigt ekonomiskt klipp att äga egen vindkraft. Kommunen har kommit långt med ett uppdrag som har för syfte att organisera om ägandet av vindkraftverken utifrån att energiskattebefrielser är borta så finns inte skäl att ha det som det är idag. Förslaget just nu är att föra över vindkraftsbolaget som äger vindkraftverken (Eskilstuna Vindkraft AB), som idag ligger direkt under kommunstyrelsen, till kommunalägda energibolag Eskilstuna Energi och Miljö. Om uppdraget inte ändras så kommer så småningom förslaget att beslutas. Dock har beslutsprocessen inte börjat än, men det beräknas att vara klart vid början av 2019. Diskussionen lyfte också fram att ägandet av vindkraftverk på annan plats innebär att ha extra administrativa kostnader och kostnader för överföring av el från olika elområden, som idealt borde kompenseras med en bättre produktion. I Eskilstuna har ägandet av vindkraftverk utanför kommunen både berömts och kritiserats med starka åsikter. En rekommendation för andra kommuner som skulle vara intresserade av att äga vindkraft utanför kommunen är att göra en omfattande kalkyl och kolla hur marknaden ser ut så att affären blir ekonomisk fördelaktigt och använda verktyg och resurser som skulle kunna hjälpa till med detta syfte så som att anlita kunniga konsulttjänster. I Eskilstunas fall har ägandet av vindkraftverk utanför kommunen också bidragit till att se deras verksamhet på ett annat sätt, genom att t.ex. få bättre ordning på elabonnemangen som låg inbakade i hyran hos deras kommunala fastighetsbolag som i sin tur har gett möjlighet till extra vinst genom att spara el.

Kontaktade personer: Miljö och Samhällsbyggnadsenheten samt politiker – Eskilstuna kommun; Projektledning – Scanergy, Legal Representant – Enwind.

Gnesta

För ca. 5 år sedan började Eolus Vind AB undersöka möjligheterna till att bygga 18 vindkraftverk på gränsen mellan kommunerna Flen och Gnesta (Projekt Ånhammar). Enligt kommunernas översiktsplaner så omfattade planerna ett opåverkat område som ligger väldigt nära ett område som

är riksintresse för kulturvård. Under 2014 begärde Flens samhällsbyggnadsförvaltning och kommunstyrelsen i Gnesta samt andra instanser kompletteringar på ansökan. Under 2016 och 2017 skickade bolaget in 34 kompletteringar, men i mars 2017 fick bolaget avslag på sin ansökan eftersom ingen av kommunerna ville ge tillstyrkan gällande Ånhammar. Projektörer kommer inte att gå vidare med projekt i någon av dessa kommuner just nu och det gäller antagligen ett antal år framöver.

Gnesta kommun är klar med förslaget till den nya översiktsplanen (maj 2018) och kommunstyrelsen kommer att diskutera förslaget under nästa möte. Den nya översiktsplanen planeras att ställas ut under sommaren 2018. Det kommer varken att finnas åtgärder kring storskalig vindkraft i den nya översiktsplanen eller ett tematiskt tillägg till översiktsplanen kring vindkraft. Kommunen är dock positiva till mindre gårdsverk.

Uppdatering av kommunens miljö- och hållbarhetsplan kommer antagligen att tas upp igen efter valet pga. kommunens politiska förutsättningar. Ett förslag i miljö- och hållbarhetsplanen var att avgiftsbefria sökande till allt relaterat till solkraft. Förslaget antogs av kommunen, vilken förhoppningsvis kommer att öka andelen solceller i kommunen. Det finns inget krav på bygglov för solceller och solfångare i kommunen för närvarande. Regeringen har föreslagit att slopa krav på bygglov på solceller och solfångare inom detaljplanerat område, som planeras att träda kraft den 1:a augusti 2018. Även om förslaget går igenom finns det bl.a. kulturella värdefulla områden där byggnader kan förvanskas pga. av solceller. Ett annat förslag som har gått igenom i kommunen gällande solenergi är att man kan söka bygglov oavsett område med mindre risk att få avslag i dessa områden.

Intresset för vindkraft har varit lågt i Gnesta. Det enda stora ärendet som har behandlats har varit projekt Ånhammar, nämnt ovan, som har fått avstyrkan av både Flen och Gnesta kommuner. En lokal markägare hade också registrerat ett ärende för ett tiotal vindkraftverk och reviderade ärendet flera gånger med alternativa lokaliseringsplatser. Diskussionen gick fram och tillbaka mellan kommunen och markägaren men han har inte hört av sig om ärendet på flera år nu.

En viktig utmaning kring vindkraftsetablering har varit ett brett folkligt motstånd kring projekt i Ånhammarsområdet som enligt kommunens kontaktperson är ett stort område med rikt djurliv och värdefulla naturupplevelser. Den nya översiktsplanen kommer att peka ut stora opåverkade områden och så kallade ”tysta områden” som i kommunen ses som ett starkt försäljningsargument för turism från stora städer runtomkring. Gnesta kommun har ungefär 10,000 invånare men sommartid har kommunen ungefär dubbelt så många invånare pga. av turismen, fritidsboende, osv. Därmed anses storskalig vindkraft inte förenligt med målet för turism.

Kontaktade personer: Projektledning - Eolus Vind AB, Samhällsbyggnadsförvaltningen – Gnesta kommun

Vingåker

Vingåkers kommun har det högsta antalet vindkraftverk i Södermanland. Norr om Läppe i Vingåkers kommun finns det två stycken vindkraftverk på 150 meter totalhöjd (2 MW). Det första

vindkraftverket togs i drift under 2011. Dessutom finns det i kommunen ett mindre vindkraftverk på 65 meter totalhöjd (0,6 MW) väster om Vingåker. Det fanns ett vindkraftsärende i Åtterstaområdet för två stycken vindkraftverk som tappade sitt bygglov 2017 för att ägaren inte startade upp projektet (Åttersta 8:4). Ärendet gick över till Mark- och Miljöödomstolen och där fastslogs man att de fick bygga två stycken verk. Kommunen kallade till tekniskt samråd men ägaren uttryckte att de skulle höra av sig när de visste vilka verk de ville ha. Dock hörde ägaren inte av sig innan bygglovet gick ut, då man bara har två år på innan man startar en ny prövning. I dagsläget (maj 2018) har kommunen inga aktuella ärenden på gång.

Kommunen har tagit fram ett tillägg till sin översiktsplan från 2010, där tänkbara platser för vindkraft har utpekats. Eftersom översiktsplanen har flera år på nacken har kommunen bestämt att ta fram en ny översiktsplan. Kommunen har påbörjat en tidsplan för arbetet och en aktualitetsprövning som troligen kommer att tas upp för beslut hösten 2018. Det är osäkert i dagsläget om dokumentet *"Tillägg till översiktsplanen – vindkraft Vingåker"* som också togs fram 2010 kommer att uppdateras eftersom det ännu inte har diskuterats i kommunen. Dock det finns viljan hos några tjänstemän att dokumentet kompletteras och tydliggörs. En av kommunens kontaktpersoner anser att målen i dokumentet angående vindkraft är små och det verkar inte riktigt finnas en konsekvensanalys för de valda områdena och varför man har valt dem. Arbetet med den nya översiktsplanen beräknas kunna komma igång under hösten 2018 och det skulle ta ungefär ett och en halv år att komplettera. Vingåker tog också fram en energi- och miljöplan 2012 och den kommer att arbetas om inom en snar framtid, dock har kommunen för tillfället ingen som jobbar med den. Energi- och klimatplanen innehåller ganska övergripande åtgärder men inte särskilda åtgärder avseende vindkraft. Planen framhåller att *"sambällsplanering ska arbeta för en förnyelsebar och energieffektiv energianvändning."*

Några hinder som identifierades av kontaktpersonerna gällande byggsidan är konsekvenser om hur byggnation påverkar människor i närmiljön bl.a. från buller (mekaniskt och från vingarna) och skuggbildningar. Enligt en av kontaktpersonernas erfarenhet kan man höra det mekaniska bullret från 20-30 meters avstånd från de stora verken i kommunen. Det framhölls i diskussionen att det är avgörande att välja lämpliga områden utifrån en konsekvensanalys. Ett annat hinder som framhölls i diskussionen är att delar av Vingåker har ganska så uppbrutet landskap och man har ganska små arealer att förhålla sig till. Det ansågs är att det är utmanande att hitta lämpliga ställen för vindkraftsetablering som inte stör landskapet. Det finns två väldigt stora områden, Hulla By och Forsby, som är under kultur- och miljövård där storskalig vindkraftsetablering inte är så lämplig. Ett annat hinder handlar om infrastrukturer med ledningarna för att föra ut energi.

Kommunen är positivt och uppmuntrar fler vindkraftsetableringar på rätt platser och under rätt förutsättningar i kommunen.

Kontaktade personer: Två tjänstemän från Samhällsbyggnadsenheten – Vingåker kommun

Oxelösund

Långgrund omfattar två havsbaserade projekt utanför Oxelösund där Svea Vind Offshore har planer på att upprätta en stor park på mellan 200 - 400 vindkraftverk, med en höjd på verken om 220 meter, ca. två kilometer utanför kustlinjen. Bolaget har deltagit på samrådsmöten med Oxelösund, Trosa och Nyköping kommuner som projektören anser att kommunerna har varit tillmötesgående. Projektören anser kommunernas inställning väldigt viktigt för av projektet, så de började föra dialog med kommunerna tidigt. Försvarmakten har dock uttryckt en negativ inställning till projektet på grund av totalförsvarets riksintresse. Projektören prioriterar diskussion med Försvarmakten om hur kan projektet utformas så att det godkänns.

Kontaktade personer: Projektledning - Svea Vind Offshore